Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M.Dukes, A.Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 268. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 6 (18) Decemvrie 1888.

Din causa sf. sĕrbătorĭ de mâne, diarulŭ nu va apăré până Mercurĭ séra.

Brașovŭ, 5 Decemvrie v.

Scaunulŭ patriarchalŭ din Carlovițŭ a rĕmasŭ vacantŭ prin încetarea din viĕță a patriarchului Anghelicĭ și acum Sêrbii din Ungaria vorŭ avé *sĕ-șĭ alégă* unŭ patriarchŭ după voința și dorința lorŭ, déca nu vorŭ fi împedecațĭ a'șĭ esercita drepturile lorŭ autonome bisericescĭ și nu vorŭ fi pușĭ în neplăcuta posițiune d'a vedé că li-se impune *prin numire* din nou unŭ patriarchŭ după voința și dorința guvernului.

Câtŭ a stăpânitŭ Anghelicĭ în scaunulŭ patriarchiei, partida națională sêrbéscă, din care face parte poporulŭ sêrbescŭ, a statŭ departe de patriarchulŭ, nevoindŭ a-lŭ recunósce ca capŭ alŭ bisericei, pentru că n'a fostŭ alesulŭ poporului, ci numitŭ și impusŭ lui.

După pensionarea patriarchului Prokopie Ivacĭcovicĭ, a fostŭ numitŭ administrator alŭ patriarchiei Carlovițului episcopulŭ din Bacĭ German Anghelicĭ. Congesulŭ naționalŭ sêrbescŭ întrunindu-se în Noemvre 1881, alese patriarchŭ pe episcopulŭ Andrija Arsenie Stoikovicĭ, dér congresulŭ a refusatŭ a-lŭ întări. In Decemvre acelașĭ anŭ alese sinodulŭ altŭ patriarchŭ, pe episcopulŭ Teofan Zivkovicĭ, dér nicĭ pe acesta n'a vrutŭ guvernulŭ a'lŭ întări, ci desconsiderândŭ drepturile autonóme bisericescĭ *numĭ* elŭ însușĭ, guvernulŭ, pe episcopulŭ Anghelicĭ ca patriarchŭ alŭ Sêrbilorŭ, supunêndŭ monarchului spre sancționare acéstă numire. Sinodulŭ naționalŭ sêrbescŭ a protestatŭ în contra acestei alegerĭ și șĭ-a amânatŭ lucrările pentru mai multŭ timpŭ.

Din acestŭ anŭ au urmatŭ mulțime de frecărĭ între patriarchulŭ și puținii sĕi aderențĭ și între partida națională a poporului sêrbesc, Inăsprirea raporturilorŭ între patriarchulŭ Anghelicĭ și între credincioșii sĕi s'a manifestatŭ în tótă puterea ei cu deosebire în anulŭ 1885, când s'au făcutŭ alegerile pentru congresulŭ naționalŭ sêrbescŭ; abia cincĭ candidațĭ de-ai lui Anghelicĭ au pututŭ pĕtrunde atuncĭ în congresŭ, ér ceilalțĭ au cădutŭ toțĭ la alegerĭ.

In acelașĭ anŭ hotărî congresulŭ sĕ presente Maiestățiĭ Sale o adresă cu rugarea, ca sĕ i-se acorde érășĭ poporului sêrbescŭ dreptulŭ de alegere, ce i-s'a fostŭ suspendatŭ prin numirea lui Anghelicĭ. In Octomvre 1886 s'a cetitŭ în congresŭ rĕspunsulŭ ministrului-președinte unguerescŭ, că adressa nu se póte presenta Maiestățiĭ Sale, fiindcă lipsesce subscrierea patriarchului Anghelicĭ. Atuncĭ deputații congresului declarară comisarului guvernului, că nu vorŭ mai lua parte la lucrările congresului, considerându-se pasulŭ acesta ca unŭ nou protestŭ în contra numirei lui Anghelicĭ.

Apucătura de care s'a folositŭ cu acéstă ocasiune guvernulŭ unguerescŭ dovedea érășĭ, ca și cu ocasiunea numirei, că elŭ nu e dispusŭ a respecta drepturile autonóme ale bisericei sêrbescĭ, căcĭ cum era cu putință sĕ subscrie adresa unŭ patriarchŭ numitŭ și nu alesŭ, unŭ patriarchŭ alŭ guvernului și nu alŭ poporului sêrbescŭ?

Din acestŭ momentŭ s'a făcutŭ ruptura definitivă între poporulŭ sêrbescŭ și între capulŭ bisericei sêrbescĭ, care era o persónă plăcută guvernului, ér nu poporului, mulțămită serviciilorŭ ce le-a adusŭ Anghelicĭ maghiarismului, ér nu credincioșilorŭ sĕi.

Mórtea patriarchului Anghelicĭ nu o regretă decâtŭ guvernulŭ unguerescŭ și câțĭva maghiaronĭ sêrbĭ. Foile naționale ale Sêrbilorŭ din Ungaria și diarele din Serbia, afară de cele oficióse, dicŭ într'unŭ glasŭ, că prin mórtea lui Anghelicĭ s'a luatŭ o pétră de pe inima poporului sêrbescŭ din Ungaria, scăpândŭ de o grea povară; păstorirea lui va ocupa o pagină négră în istoria bisericei sêrbescĭ, care de când esistă n'a avutŭ o sórte atâtŭ de tristă.

Insușĭ unŭ corespondentŭ din Pesta alŭ fóiei vieneze „Neue freie Presse" scria în dilele trecute despre patriarchulŭ Anghelicĭ, că era unŭ credinciosŭ aderentŭ alŭ „ideii de statŭ maghiarŭ". Acéstă mărturisire a corespondentului fóiei vieneze, căreia numai lipsă de simpatiă pentru guvernulŭ unguerescŭ nu i se póte imputa, esplică din destulŭ ce era pentru poporulŭ sêrbescŭ patriarchulŭ Anghelicĭ care, precum mărturisesce totŭ acelașĭ corespondentŭ — după ce calumniază pe Sêrbĭ că nutrescŭ tendințe și nisuințe omladiniste orĭ pansêrbescĭ — pentru șcólele sêrbescĭ n'a făcutŭ nimicŭ.

Cum era sĕ facă ceva pentru cultura și instrucțiunea poporului sêrbescŭ unu patriarchŭ, care era aderentŭ credinciosŭ alŭ „ideii de statŭ maghiarŭ", orĭ mai pe șléu disŭ alŭ maghiarisării? Unŭ astfelŭ de patriarchŭ, îi venea la socotélă guvernului unguerescŭ, în ochii căruia autonomia bisericéscă îi e unŭ spinŭ în ochĭ, fiindŭ o piedecă a maghiarisării.

Acusările de omladinismŭ suntŭ vechĭ apucăturĭ ale guvernului unguerescŭ, spre a-șĭ justifica încălcarea drepturilorŭ autonóme bisericescĭ ale Serbilorŭ.

Acum li-se va da ocasiune Sêrbilorŭ a încerca din nou sĕ se foloséscă de drepturile lorŭ, alegêndŭ unŭ patriarchŭ, și acéstă împrejurare va pregăti perplexitățĭ guvernului unguerescŭ, décă se va fi ocupândŭ cu gândulŭ sĕ védă în scaunulŭ patriarchiei totŭ unŭ maghiaronŭ.

Maiestatea Sa a declaratŭ în decisiunea prin care se întărea numirea lui Anghelicĭ, că acésta nu atinge de locŭ dreptulŭ de liberă alegere a patriarchnlui, décă alesulŭ întrunesce unanimitatea voturilorŭ. Trebue dér sĕ se unéscă toțĭ deputațiĭ congresului sêrbescŭ în privința alegerei patriarchului, pentru ca printr'unŭ votŭ unanimŭ sĕ ia guvernului unguerescŭ putința de a mai încălca drepturile bisericei sêrbescĭ.

Veni-vorŭ odată maghiaronii sêrbĭ din congresŭ — de altmintrelea fórte puținĭ la numĕrŭ — la convingerea, că mânândŭ ca până acuma apa pe móra guvernului unguerescŭ, subminéză biserica sêrbéscă și prin ea naționalitatea sêrbéscă?

DIN AFARĂ.

In legătură cu scirea despre *espulsarea* corespondentului din Berlinŭ alŭ diarelorŭ italiane „Secolo" din Milanŭ și „Diritto" din Roma, d-lŭ *Paronelli*, de pe teritoriulŭ Prusiei, „National-Zeitung" din Berlinŭ dice, că în redacțiunea diarului „Diritto" se află de unŭ șirŭ de anĭ unŭ irridentistŭ, unŭ Triestinŭ, care consideră tóte lucrurile din punctŭ de vedere alŭ unui contrarŭ alŭ alianței triple și lucréză așa, ca forma corespondențelorŭ și articulii independențĭ despre Germania și Austro-Ungaria trebue sĕ se atribue acestui fanaticŭ.

Camera deputațilorŭ francesĭ a primitŭ, cu 383 contra 115 voturĭ, legea financiară pe anulŭ 1889, punêndŭ astfelŭ senatulŭ în posițiune, a începe desbaterea bugetului încă în anulŭ acesta și pote a-lŭ și termina. E de observatŭ, că de

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

Acusatorulŭ publicŭ.*)

„Ce nobilă profesiune ai esercitatŭ!" — dise Sf. Petru. — „Misiunea cea sfântă a representantelui justiției! 'Mĭ place a crede, că cei apĕsațĭ vorŭ fi aflatŭ în tine unŭ apĕrătorŭ zelosŭ."

„Cu chiemarea mea", rĕspunse procurorulŭ de statŭ, „n'a fostŭ togmai astfel lucrul, precum vĕdŭ căcredĭ.Ea a constatŭ mai puținŭ în a apĕra, decâtŭ în a acusa. Eu-am representatŭ potestatea publică în cestiunile criminale."

„Crudă necesitate," replică Sfântulŭ, „dér totușĭ necesitate. Trebue de pe corpulŭ socialŭ, așa ca și de pe celŭ individualŭ. a se tăia membrulŭ putredŭ, cangrena a se desvĕlĭ și a se stêrpi, ca sĕ nu se lățéscă contagiunea; dér ce operațiune delicată, ce atențiune scrupulósă, ce siguranță a ochiului și a mânei se recere, ca atacândŭ părțile cele bolnave, sĕ nu se vatăme cele sănĕtóse! De câte-orĭ, ca sĕ continueză asemĕnarea mea, — în momentulŭ când ai folositŭ ferulŭ — nu vei fi fostŭ adêncitŭ în cugete, ca de frică sĕ nu facĭ tăietura falsă, și sĕ rănescĭ, séu chiar sĕ omorĭ, în locŭ sĕ vindecĭ! Oh, de câte-orĭ nu vei fi simțitŭ lipsa luminei și asistinței aceluia, care singurŭ ispitesce cu siguranță inima și rĕrunchii! ..... Tu tacĭ!"

„Ce sĕ dicŭ? Trebue sĕ-țĭ mărturisescŭ, că eu misiunea mea nu o-am priceputŭ astfelŭ, precum o'țĭelegĭ tu. Rolulŭ meu a fostŭ a acusa: eu am acusatŭ. Apĕrarea a fostŭ treaba acusatului și a apĕrătorului sĕu. Eu n'am avutŭ de a'ĭ cruța pe aceia, a cărorŭ culpabilitate a o stabili a fostŭ oficiulŭ meu specialŭ."

„E greu a admite", dise Sf. Petru, că oficiulŭ tĕu a constatŭ în aceea. Chiemarea apĕrătorilorŭ este a spăla câtŭ se póte de albŭ pe celŭ acusatŭ, chiar și pe contulŭ adevĕrului, carele totdéuna ar trebui respectatŭ: aceea o sciu și este și esplicabilă până la unŭ anumitŭ punctŭ. Înse n'a pututŭ sĕ fiă misiunea ta a înegri câtŭ se póte pe celŭ inculpatŭ. Tu aveai numai de a'ĭ arĕta vina, care voia a se ascunde și a cărei pedepsire o pretindea moralitatea publică, în realitatea și forma sa cea adevĕrată."

„Ce cugețĭ tu,Sf. Petre? Atuncĭ n'ar fi egală partida. Ce? Apĕrarea sĕ'șĭ aibă mânile sale libere, ér acusațiunea ale sale legate? Câtă vreme defensiunea credea că-i este iertatŭ a apăsa cu totă puterea, ca sĕ plece cumpĕna spre achitare, și aceea în favorulŭ unui individŭ simplu, -- sĕ nu pótă de altă parte apĕsa acusațiunea totŭ așa de tare spre a restabili echilibrulŭ, ca sĕ pótă obține o judecată reclamată de interesulŭ societății?!

Atuncĭ urmărirea crimelorŭ prin potestatea publică în afacerile criminale ar fi totdéuna fără resultatŭ."

„Precum scii și tu", rĕspunse Sf. Petru, „nu e iertatŭ a face rĕu, avêndŭ în vedere unŭ bine, și totușĭ e de sigur ceva rĕu a vĕdi pe unŭ omŭ mai vinovatŭ decâtŭ este, de frică ca sĕ nu succédă altora a-lŭ adeveri cu nedreptulŭ ca pe unŭ nevinovatŭ de totŭ. Și apoi, după sistemulŭ tĕu, ce s'ar alege din justiția, décă din partea amberorŭ părțĭ nu se pune mai mare pondŭ pe fapte; décă acusația, ca și apĕrarea, își inventéză unŭ faptŭ streinŭ și'i este iertatŭ a-lŭ înfățișa ca pe unŭ adevĕrŭ, atuncĭ eu, în desbaterile ce servescŭ de pretextŭ justiției numai unŭ duelŭ vĕdŭ, unde tóte se reducŭ la istețime, și resultatulŭ lorŭ îlŭ decide oratoria mai mare séu mai mică, séu subtilitatea aceleia. Décă învinge apĕrarea, atuncĭ unŭ nevinovatŭ se reabiliteză ceea, ce e fórte bine; décă se achitéză unŭ culpabilŭ orĭ se pedepsesce mai puținŭ, și acésta încă nu e pré rĕu. Dér décă învinge acusația, atuncĭ asta-i destulŭ de tristŭ, póte unŭ vinovatŭ sĕ se pedepséscă mai strictŭ decâtŭ merită, séu sĕ se condamne unŭ nevinovatŭ, și acésta e fórte mare nefericire. Unde este atuncĭ, te rogŭ, în casulŭ acesta satisfacțiunea moralitățiĭ publice? Osêndirea nevinovatului o vatĕmă mai crudŭ, decâtŭ greșéla vinovatului, și ea sufere de o miiă de orĭ mai multŭ sub rana făcută de mâna representantului ei, decâtŭ de a altui cuiva. Poțĭ tu nega acésta?.... Tu tacĭ érășĭ," urmă mai încolo Sf. Petru. „Orĭ recunoscĭ, orĭ nu adevĕrulŭ deducțiunilorŭ mele, tăcerea ta confirmă, că tu nu le admițĭ. Acésta'țĭ stă în liberă voință, déră nu te plânge, décă eu voiu aplica sistemulŭ tĕu acum când te vom judeca."

„Ce voiescĭ a dice cu acésta, Sf. Petre?"

„Voiescŭ a dice",rĕspunse Sfântulŭ, „că voiescŭ a te supune probei aceleia

*) Din opulŭ „Jugements de Saint Pierre" (Judecățile sfântului Petru) Parisŭ, Victor Palmé, 25 rue de Grenelle St-Germain.

anĭ de ḑile încă nicĭ-odată n'au votatŭ atâția monarchiștĭ în contra bugetului ca în anulŭ acesta.

In noulŭ cabinetŭ spaniolŭ se manifestă încă de acum divergențe de opiniunĭ. Noulŭ ministru de finanțe Venancio Gonzalez, de numirea căruia suntŭ încântațĭ toțĭ protecționiștii Spaniei, a învitatŭ pe colegii sĕi sĕ facă cele mai marĭ economii și sĕ reducă cheltuelile, dér ministrulŭ de rĕsboiu și celŭ de marină au protestatŭ declarândŭ, că le e cu neputință sĕ reducă bugetulŭ lorŭ; a mai asiguratŭ generalulŭ Chinchilla, că voesce sĕ esecute reformele militare plănuite de predecesorii sĕi. Cu greu va putê face acésta ministrulŭ de rĕsboiu, décă ținemŭ sémă de faptulŭ, că tocmai din causa reformelorŭ au căḑutŭ predecesorii sĕi. Insușĭ Sagasta nu pré e sigurŭ de durerea cabinetului sĕu, care e consideratŭ ca unŭ ministerŭ de transițiă, ce va face locŭ altuia, îndată ce se va întroduce votulŭ universalŭ.

Din *Christiania* se împărtășesce, că alegerile de deputațĭ pentru Storthing au eșitŭ în favórea conservatorilorŭ și în defavórea guvernului. Pe când fostulŭ Storthing consta din 83 guvernamentalĭ, 30 conservatorĭ și unŭ deputatŭ neministerialŭ alŭ stângei, acum constă noua cameră din 51 conservatorĭ, 37 radicalĭ, 4 neministerialĭ ai stângei și 22 aderențĭ ai guvernului. Cu tóte astea se crede, că ministrulŭ președinte Sverdrup nu va face schimbărĭ în ministerŭ.

Nouĕle alegerĭ pentru *Scupcina sêrbéscă* au eșitŭ în favórea *radicalilorŭ*. Acum se plângŭ progresiștii de ingerințe în alegerĭ și e probabilŭ, că nu vorŭ lua parte la lucrările Scupcinei. Totulŭ atêrnă dela primirea proiectului nouei constituțiunĭ de către Scupcină. „Pol. Corr.“ e informată, că Regele Milan a declaratŭ, cumcă e gata sĕ sancționeze noua constituțiune, deși ea desființéză diferite drepturĭ ale corónei, dér că mai departe nu póte merge în revisuirea constituției. Cu tóte astea e întrebare, décă radicalii vorŭ primi constituțiunea fără modificărĭ însemnate.

Precum spune „Freisinnige Zeitung“, în cercurile parlamentare germane se istorisesce, că cancelarulŭ *Bismarck* e mâhnitŭ, din causă că în urma imboldului națiunei *politica colonială a Germaniei* a mersŭ mai departe, decum a doritŭ elŭ, la o retragere nu se mai póte cugeta acum, deórece acésta ar fi totŭ atâta câtŭ a perde o luptă la Rinŭ. Vedĭ bine, că intervenirea imperiului în Africa ostică pretinde marĭ jertfe în banĭ și ómenĭ, și în cele din urmă totŭ n'ar avê unŭ resultatŭ deosebitŭ. Numita fóiă însĕ e de părere, că imperiulŭ nu e angajatŭ și decĭ se póte fórte bine retrage. In totŭ casulŭ maioritatea parlamentului, cu care guvernulŭ vrea sĕ se acopere, se încarcă cu o mare rĕspundere. Causa descuragierii principelui Bismarck e înfrângerea ce au suferit'o trupele germane la Bagamoyo, care a fostŭ luatŭ din mâna lorŭ de către Busiri, șefulŭ insurgenților, a căruia influință cresce mereu.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ ungurescŭ de comunicațiune publică o încunosciințare, în care face atentŭ publiculŭ ce trimite pe poște lucrurĭ de *sĕrbătorile Crăciunului*, că: lucrurile sĕ fiă bine împachetate, conținutulŭ pachetelorŭ se nu fiă vătĕmătorŭ altorŭ pachete, învĕlitórea sĕ fiă din materialŭ tare, orĭ pânză, orĭ hârtiă grósă și tare, și sĕ se noteze pe învĕlitóre conținutulŭ; banĭ și alte obiecte prețióse sĕ nu se împacheteze cu alte obiecte prețióse deóre-ce atuncĭ în casŭ de perdere nu se despăgubescŭ; sĕ se'ntrebuințeze céră bună de sigilatŭ și unŭ bunŭ sigilŭ; neîmpachetate se potŭ da numai geante și cufĕre închise, precum și vênatŭ, care nu mai sângeréză; pasĕrĭ de casă numai în coșŭ se potŭ da. Adresa se scrie pe învĕlitóre, ér de nu se póte, atuncĭ se scrie pe o hârtiă lipită pe învĕlitóre, afară de pachetele cu prețióse, avêndŭ a se scrie adresa pe învĕlitórea acestora. Décă pachetulŭ e fórte micŭ și adresa nu'ncape pe învĕlitórea lui, atuncĭ se scrie pe o bucată de scândură orĭ pe hârtiă tare (mucava), legată cu sfóră de pachetŭ. Pe pachetele cu carne, ce se trimitŭ în Budapesta, sĕ se noteze și felulŭ și cantitatea cărnii precisŭ; notarea necorectă se pedepsesce. Pentru pagubele provenite din împachetare rea orĭ din adresare necorectă nu se dă despăgubire.

***

O fóiă „patriotică“ din Budapesta scrie: „Scumpulŭ orașŭ *Clușiu* s'a demisŭ la unŭ faptŭ, de care „patriotulŭ cu bune sentimente unguresci“ nu póte sĕ se bucure. Nu numai a suferitŭ, ca unŭ *orfeu nemțescŭ* sĕ strice deja de mai multŭ timpŭ aerulŭ dintre păreții sĕi, ci representanța orășenéscă a permisŭ chiar, ca acestŭ „bordeiu“ spiritualŭ sĕ se consolideze permanentŭ în așa numita residență a Kulturegylet-ului. In otelulŭ Panonia din Clușiu, Scitianulŭ îșĭ petrece între glume și bălăcănii nemțescĭ. Așa-i trebue; vrednicŭ este de sórtea lui, décă nu scie, séu — ceea-ce e și mai rĕu — décă nu vré sĕ se ajutore pe sine“.

Scârbosŭ șovinismŭ!

***

Unŭ *conflictŭ* s'a iscatŭ *între inspectorulŭ de școle alŭ comitatului Trei-scaune* Eötvös K. Lajos *și între învĕțătorii din Chezdi-Oșorhciu.* Inspectorulŭ făcu adecă în adunarea comitetului administrativŭ unŭ raportŭ, prin care 12 învĕțătorĭ simțindu-se ofensațĭ, publicară o declarațiune în colónele lui „Szekely Nemzet“, în care ḑicŭ, că inspectorulŭ cu ocasiunea visitărei școlelorŭ n'a avutŭ și nicĭ n'a pututŭ sĕ aibă ocasiune a'șĭ câștiga informațiunĭ basate asupra sistemului de învĕțămêntŭ, ér împrejurarea, că inspectorulŭ a permisŭ sĕ se publice compromițĕtorulŭ raportŭ și prin ḑiare se declară ca o lipsă de tactŭ din partea inspectorului.

***

Din Budapesta se anunță, că în cercurile conducĕtóre se plănuesce întroducerea de *porto personalŭ* pe tóte liniile căilorŭ ferate ale statului cu prețulŭ maximalŭ de 1, 2 și 3 fl. Guvernulŭ austriacŭ se ocupă cu aceeașĭ cestiune.

***

Era unŭ timpŭ, când în comunele rurale ungurescĭ se ocupau posturile de învĕțătorĭ prin licitațiune și postulŭ se da celui care cerea mai puțină léfă. Astfelŭ s'a întêmplatŭ acum în comuna *Csögle* din comit. Vesprimŭ. Comuna a decisŭ sĕ se vestéscă din amvonŭ, ca acelŭ locuitorŭ din satŭ, care e în stare sĕ instrueze fetițele, sĕ se anunțe la preotulŭ orĭ la curatorulŭ. S'au anunțatŭ patru inșĭ, între carĭ unŭ țĕsătorŭ și unŭ cismarŭ. Celŭ mai „aptŭ“ s'a părutŭ a fi *cismarulŭ*, care dă instrucțiune fetițelorŭ pentru 10 fl. léfă pe lună.

***

Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură, comerciu și industriă a ordonatŭ, ca cu finea anului acestuia *sĕ se desființeze institutele de carantină și secțiunile lorŭ de la graniță*; asemenea a ordonatŭ *sĕ se desființeze și comisiunea* dela stațiunile de intrare dinspre Serbia, ér în loculŭ acestora a ordonatŭ sĕ se înființeze dela 1 Ianuarie 1889 stațiunĭ de intrare la Tulgheșŭ, Ghimeșŭ, Poiana sărată, Șanțulŭ vechiu, Brașovŭ, Timișulŭ de susŭ, Branŭ, Turnulŭ roșu, Vulcanŭ, Piatra-albă, Orșova, Bellobrcska, Baziașŭ și Panciova. La aceste stațiunĭ de intrare suntŭ însărcinațĭ provisoricŭ cu purtarea agendelorŭ adjuncții institutelorŭ de carantină: Kun Illes la Tulgheșŭ, Antoniu Berariu la Ghimeșŭ și Meyer Ignacz la Poiana sărată; apoi Szombati Adolf la Șanțulŭ vechiu și Balás Kalman la Brașovŭ (gară); Uhlyarik Titus la Timișulŭ de susŭ, Czili György la Branŭ, Miksik Akos la Turnulŭ roșu și Odrai Antal la Vulcanŭ; la Piatra-albă se va denumi din casŭ în casŭ, mai alesŭ în timpulŭ verei, câte unŭ veterinarŭ; la Orșova este denumitŭ directorulŭ de carantină Klima Mátyas, la Bellobrczka Varadi Sandor, la Baziașŭ Balla Jozsef și la Panciova Kondor Mihaly, toțĭ veterinarĭ diplomațĭ.

***

Primatele Ungariei Simor a convocatŭ pe toțĭ membrii episcopatelorŭ ungare la o conferință în palatulŭ sĕu. Afară de cestiunĭ bisericescĭ și religióse, se vorŭ lua în desbatere și mijlócele de propagare a literaturii catolice.

***

In comunele, care nu suntŭ mai departe decâtŭ 35 de khilo-metri dela granița României și a Sêrbiei, conformŭ nouei *legĭ veterinarie* se va purta evidență pentru controlarea vitelorŭ cornute și începêndŭ dela 1. Ianuarie 1889 se vorŭ estrada pașapórte galbine.

***

In *Cuvescĭ* s'a înființatŭ unŭ *corŭ vocalŭ de plugarĭ*. Numĕrulŭ coriștilorŭ e pănă acum de 29 de inșĭ. Prelegerile au începutŭ, coriștii le cercetéză regulatŭ pentru învĕțarea notelorŭ.

***

Cetimŭ în „Epoca“ din *Bucurescĭ: Trei sătenĭ din Transilvania,* tocmai din *Copșa*, lângă Sibiiu, au sositŭ în capitală pentru a se supune tratamentului institutului bactereologicŭ alŭ profesorului Dr. Babeșŭ. Aceștĭ nenorocițĭ au fostŭ mușcațĭ de nisce lupĭ turbațĭ. Ceea ce e greu, e că mușcăturile, carĭ tóte suntŭ la obrazŭ, datéză de șépte sĕptĕmânĭ; cu tóte acestea inoculările au începutŭ.

***

Comitetulŭ partidei poporale săsescĭ din țera Bârsei a adresatŭ unŭ apelŭ către alegĕtorii cercului electoralŭ întâiu din interiorulŭ orașului Brașovŭ și din Bluména, ca sĕ ia parte la alegerea a trei membri în comitetulŭ municipalŭ în loculŭ rĕposațilorŭ Franz Maager, Ionŭ Gött și Andrei Tontsch, trebuindŭ a alege bărbațĭ din partida poporală. Alegerea se va face la 17 Decemvre dela 9 óre diminéța pănă la 4 óre d. a. în casa sfatului pentru cetate și în casa Nr. 330 din Bluména pentru acestŭ cercŭ.

***

„Temps“, vorbindŭ despre demonstrațiunile din Pojunŭ, ḑice între altele, că consiliulŭ orășenescŭ din *Presburg* se vede că totŭ de acelŭ sentimentŭ e însuflețitŭ, ca și tinerimea. Mai departe spune cu mirare, că într'o hotărîre privitóre la streinii carĭ locuescŭ, séu carĭ mergŭ în Pojunŭ, Austriacii suntŭ socotițĭ între streinĭ; mai departe spune, că s'a adusŭ hotărîre sĕ i-se redea *Presbur-*

---

la carea ai supusŭ tu pe alții, înainte de ce așŭ decide asupra sorții tale; voiescŭ a audì ce au d'a ḑice asupra ta ângerulŭ bunŭ și celŭ rĕu ai tĕi. Celŭ dintêiu la dorința sa ardentă a te vedé eliberatŭ, orĭ câtŭ de multŭ ține la dreptate, póte sĕ-țĭ fiă indulgentŭ.

Celŭ de-alŭ doilea, după sistemulŭ tĕu acum desfășuratŭ, va stabili contrapondulŭ (balanța). Astfelŭ judecata, ce eu voiu sĕ aducŭ, va fi formată după tóte regulele. Acusatorulŭ are cuvêntulŭ.“

Ângerulŭ celŭ rĕu nu aștéptă sĕ fiă multŭ rugatŭ.

„Fericite Petre“, cuvêntă elŭ, „pré fericite! După a mea opiniune omulŭ, care stă aci înaintea ta, nu e unŭ pĕcătosŭ de rêndŭ. Cei mai mulțĭ, spre a mea mâniă, (de ce sĕ nu arătŭ acésta?) suntŭ pré adasea numai nisce amărîțĭ de pĕcătoșĭ, mai multŭ slăbănogĭ, decâtŭ rĕutăcioșĭ. Ei comitŭ aceea ce tu numescĭ „rĕu,“ — deși ei se temŭ de asta — singurŭ numai pentru că ei trebue sĕ facă așa, voindŭ a'șĭ îndestulì înclinațiunile lorŭ naturale. Ei, durere, nu servescŭ cu totulŭ Satanei din libera lorŭ voință, ei mai cu dragŭ ar servì lui Dumneḑeu, décă Dumneḑeu i-ar lăsa a trăi liberŭ după fantasia lorŭ. Așa îi vede omulŭ adese-orĭ că se înpacă cu Ceriulŭ, după ce șĭ-au trăitŭ anii sburdăriilorŭ, și pe astfelŭ de subiecte, așa de neaplecate a'mĭ face onóre, fără multă durere îi lăsămŭ cu atâta. Cu acesta însĕ stă lucrulŭ altmintrelea, elŭ e într'adevĕrŭ confederatulŭ magistrului meu, în alŭ cărui nume mĕ ridicŭ cu pretensiune asupra dênsului.“

„Ce va sĕ însemne acésta, spirite mincinosŭ?!“ strigà procurorulŭ de statŭ.

„'Mĭ iau libertate“, replicà devolulŭ cu unŭ aerŭ drăcosŭ, „a ruga pe D-lŭ Judecătorŭ sĕ nu permită acusatului aceste întreruperĭ necuviincióse.“

„Tacĭ acusatule,“ ḑise Sf. Petru, „când te voiu întreba atuncĭ sĕ rĕspunḑĭ.“

„Eu ḑiseiu“, continuà spiritulŭ celŭ réu, „că acesta ne aparține nouĕ. Eu i-am însuflatŭ încă din frageda'i prunciă dispregulŭ față de Dumneḑeu și ura contra ómenilorŭ, și potŭ ḑice spre onórea lui, că elŭ a trasŭ unŭ folosŭ minunatŭ din prelegerile mele. Décă se arăta elŭ în afară, în esteriorŭ, altfelŭ, o făcea acésta pentrucă scia dela mine pănă unde o póte duce cu fățăria. Elŭ îșĭ ascundea simțĕmintele sale adevĕrate spre a'șĭ ajunge cu atâtŭ mai bine scopurile sale.“

„Calumniatorule! Ce cutezĭ tu a ḑice?!“ strigà înfuriatŭ procurorulŭ.

„A doua óră îțĭ inpunŭ tăcere“! ḑise Sf. Petru.

„Acéstă ură de Dumneḑeu și de ómenĭ, care este caracterulŭ nostru dinstinctivŭ,“ urmà spiritulŭ rĕu, „și care eu i-am inspirat'o în sufletulŭ sĕu, cu așa desteritate o-a practicatŭ, încâtŭ îmĭ place a o numì infernală. Voiescŭ prin acésta a ḑice, că elŭ acea ură o-a ascunsŭ cu o istețime abilă sub masca contrară. Elŭ părea a fi de jumĕtate unŭ Sfântŭ. Cuvintele lui nu respirau decâtŭ dreptate și iubire. Insĕ elŭ înbrațișa pe semenulŭ sĕu, numai pentru-că spera a-lŭ putê sugușa, și juca unŭ rolŭ de apostolŭ, numai pentru de a necinsti mai tare pe Dumneḑeu.

„Mĕi monstrule de calumniatorŭ!“

„A treia óră tăcere!“ ḑise Sf. Petru.

„Elŭ într'adevĕrŭ a fostŭ invidiosŭ și crudelŭ; elŭ nu putea vedé nimicŭ frumos, ca sĕ nu simță lipsa a-l înnegri, nimicŭ bunŭ și bine în înțelesulŭ tĕu, sĕ nu fiă comprobatŭ în acea turbare secretă; noroculŭ altuia era durerea inimei lui, durerea inimei de-aprópelui era fericirea inimei lui. Ușorŭ se póte decĭ înțelege, ce bucuriă sĕlbatică simți elŭ, când în numele potestății publice fŭ înzestrată cu oficiulŭ, ce'i era lui mai iubitŭ, oficiulŭ d'a acusa pe deaprópele sĕu. Ce plăcere era pentru elŭ a străforma greșélă în crimă! Cele mai minuțióse indicii a-le preface în documente nedisputabile spre a apĕsa cu acelea pe unŭ nevinovatŭ! Ce bucuriă pentru elŭ a privì cum celŭ nefericitŭ combate aceste aparițiunĭ false, cum în zadarŭ chema ceriulŭ și pământulŭ ca mărturiă nevinovăției sale, și cum în fine cădea sub pretinsa evidență lovitŭ de o judecată nedréptă, îngrozindŭ justiția omenéscă și blăstĕmândŭ pe cea dumneḑeéscă! Acésta era bucuria têlharului, care în locŭ d'a fura banĭ, ia onórea, libertatea și totŭ ce face viéța omului mai prețuită! Aceea a fostŭ plăcerea lui ca, décă elŭ singurŭ nu putea vĕrsa sângele de-aprópelui, în unŭ modŭ lașŭ și têrîtorŭ sĕ-lŭ verse prin sabia Legei. Aceea a fostŭ bucuria și desfătarea impiului ca, pe când vorbea în numele dreptății dumneḑeescĭ și omenescĭ, în interiorulŭ sĕu sĕ rîḑă de ea și sĕ simță o bucuriă infernală, vĕḑêndŭ cum Legea se scuipă și se négă prin sacrilegiulŭ afurisitŭ ce comitea prin ea.“ (Va urma).

gului vechiulŭ nume ungurescŭ Pozsony. Acesta îlŭ supĕră multŭ pe „patriotulŭ“ „Kolozsvar“, care dice că numirea oficiósă de Presburg nu esistă, ci numai Pozsony şi prin urmare acestŭ oraşŭ n'are lipsă de a i-se reda vechiulŭ nume ungurescŭ, căcĭ deja îlŭ are. Nu se miră altmintrelea de acésta, căcĭ, dice elŭ, s'au întêmplatŭ şi mai ciudate lucrurĭ ca ăsta. Aşa d. e. diare englese din cele mai distinse vorbescŭ despre ministrulŭ preşedinte *Herr Tisza* (în locŭ de Colomanŭ Tisza), ér o fóiă francesă a scrisŭ: „*Herr Tisza, Kalman-ulŭ guvernului ungurescŭ,*“ credêndŭ că Herr e numele de botezŭ, ér Kalman semnifică funcţiunea. Se supĕră mai departe „Kolozsvar“ pe diarele nemţescĭ, de-óre aceste vorbesc de Szegedint, Debreczint, Gross-Wardein etc., deórece terminaţiunea *int* la cele două dintâiu este şvăbéscă, ér Gross-Wardein-ului ar vrea fóia ungurésca sĕ i-se dică Nagy-Várad.

Marĭ lucrurĭ cerĭ, jupânéso din Cluşŭ!

***

„*Mergĭ încetŭ c'ajungĭ departe*“, îşĭ va fi gânditŭ abonatulŭ din Feldióra alŭ foiei „Grosskokler Bote“ din Sighişóra, când a primitŭ la 10 Decemvre n. fóia ce se espedase la 18 Noemvre, precum s'a pututŭ vedé de pe sigilele postale din Sighişóra şi din Braşovŭ-Feldióra imprimate pe fóiă. Şi sĕ nu uitămŭ, că fóia a venitŭ cu calea ferată!

***

Membrilorŭ corpurilorŭ legiuitóre române li s'a distribuitŭ *medalia comemorativă a restaurării mănăstirii curţii de Argeşŭ.* Pe o parte e gravată mânăstirea cu inscripţiunea: Fundată de Négoe Basarabŭ MDXVIII — Restaurată de Carolŭ I MDCCCLXXXVI. Pe cealaltă parte suntŭ capetele Regelui şi Reginei.

***

Exarhulŭ şi Metropolitulŭ bulgarŭ Antimŭ *a muritŭ* în Vidinŭ.

***

Navigaţiunea pe Dunăre a încetatŭ cu desĕvêrşire, scrie „Telegrafulŭ Românŭ“ din Bucurescĭ, din causa gheţurilorŭ ce curgŭ. La mila 18 între Galaţĭ şi Sulina a îngheţatŭ chiar Dunărea.

Din comitate.

Comitatulŭ *Turda-Arieşŭ.* In luna lui Noemvre a. c. s'au estradatŭ din acestŭ comitatŭ 5 paşapórte pentru liberă trecere în România; incendiurĭ s'au ivitŭ în 11 comune, causândŭ o pagubă de 1655 fl.; starea sanitară a locuitorilorŭ a fostŭ mai slabă ca în luna lui Decemvre; s'a ivitŭ difterita în Turda, Lupşa, Velcheriu şi Cucerdea de Arieşŭ; în urma mĕsurilorŭ aspre ale inspectorului de dare, s'a incassatŭ în ultimele 5 lunĭ mai multă dare cu 60,000 fl. ca în anulŭ trecutŭ, cu tóte acestea însĕ restanţele facŭ 224,636 fl. 80 cr.

Comitatulŭ *Braşovului.* S'au plătitŭ în primele 11 lunĭ ale acestui anŭ 444,128 fl. 47 cr. dare directă şi 9482 fl. 18½ cr. dare militară; faţă cu anulŭ trecutŭ s'au incassatŭ mai multŭ cu 18,747 fl. 51 cr. dare directă şi 675 fl. 6 cr. dare militară. In luna lui Noemvre s'au incassatŭ 75,919 fl. 50 cr. dare directă şi 3635 fl. 15 cr. dare militară; faţă cu aceeaşĭ lună a anului trecutŭ s'au încassatŭ mai multŭ cu 6037 fl. 65 cr. dare directă şi 685 fl. 63½ cr. dare militară. In închisórea centrală a comitatului se aflau la 30 Noemvre 144 de arestanţĭ; dintre aceştia 132 condamnaţĭ, ér 12 preventivĭ. In închisorile judecătorielorŭ de cercŭ din Braşovŭ şi Satulungŭ în luna lui Noemvre s'au aflatŭ 37 de arestanţĭ. Casurĭ criminale mai marĭ s'au ivitŭ 6, anume 5 aprinderĭ şi o jăfuire. Atelierulŭ de lucru alŭ arestanţilorŭ a adusŭ în acéstă lună 71 fl. 16 cr. venitŭ pe séma statului. Starea sanitară a locuitorilorŭ a fostŭ favorabilă.

Comitatulŭ *Cojocnei.* In şedinţa dela 14 Decemvre a comitetului administrativŭ, vice-şpanulŭ Gyarmathy Miklos în raportulŭ sĕu privitorŭ la administraţiunea publică a comitatului, se plânse contra acelei presse, care — cum dice elŭ — şĭ-a luatŭ obiceiulŭ acela generalŭ, de a ridica acusărĭ şi suspiţiunĭ contra funcţionarilorŭ dela administraţiune. Asemenĭ şi alte acusărĭ şi suspiţiunĭ de abusurĭ şi corupţiunĭ întru câtŭ privesce pe funcţionarii din comitatulŭ sĕu le respinge cu „deplină linişte a consciinţei.“ In acestŭ comitatŭ se află 8653 orfanĭ, a cărora avere face 248,882 fl. 29 cr. S'a procedatŭ apoi la alegerea a 6 membri în comitetulŭ administrativŭ, 5 membrii în comisiunea verificătóre, 1 membru în comisiunea controlătóre, 1 în comitetulŭ centralŭ şi 1 în comitetulŭ permanentŭ. Aleşii *toţĭ suntŭ Ungurĭ*, ér alegerile s'au făcutŭ cu unanimitate de voturĭ, aşa că, după cum dice „Ellenzék“, nicĭ în „comitatulŭ de modelŭ“ (adecă alŭ lui Banffy) nu se întêmplă aşa ceva.

Foile din Serbia şi patriarchulŭ Angyelicĭ.

Foile oposiţionale din Serbia, vorbindŭ despre mórtea patriarchului Angyelicĭ din Carloviţŭ, dicŭ, că prin mórtea acestui capŭ bisericescŭ nepopularŭ, s'a luatŭ o povară grea de pe spinarea Sêrbilorŭ din Ungaria, şi 'şĭ esprimă speranţa, că fraţii Sêrbĭ vorŭ rĕmâné cruţaţĭ de o astfelŭ de calamitate, cum a fostŭ numirea lui Angyelicĭ.

„Dnevni List“ anunţase, că la înmormêntarea lui Angyelicĭ iau parte toţĭ episcopii sêrbescĭ sub conducerea Metropolitului Theodosiu din Serbia, din partea ministeriului culteloru şi instrucţiunei sêrbescĭ Vlădanŭ Gyorgyevicĭ ca representantŭ. Se mai anunţase prin telegrame, că şi unŭ representantŭ alŭ Regelui Serbiei avea sĕ ia parte.

Scirĭ militare.

Austro-Ungaria. Fóia ordinaţiunilorŭ militare pentru armata comună publică o préînaltă decisiune dela 28 Iunie a. c., care ordonă sporirea efectivului de pace şi nouĕ formaţiunĭ la regimentulŭ de căi ferate şi telegrafe dela 1 Ianuarie 1889, şi anume: 1) La companii: fiecare din ele se sporesce cu câte 1 sublocotenentŭ, 6 sergenţĭ, 8 corporalĭ şi 1 servitorŭ de oficerŭ, decĭ efectivulŭ companielorŭ se sporesce în totalŭ cu 8 sublocotenenţĭ, 48 sergenţĭ, 64 corporalĭ şi 8 servitorĭ de oficerŭ, suma: 8 oficerĭ şi 120 ómenĭ. 2) Formarea unei cadre întregitóre telegrafice cu 1 căpitanŭ cl. I, 1 locotenentŭ, 3 suboficerĭ comptabilĭ cl. I, 1 sergentŭ, 2 corporalĭ şi 2 servitorĭ de oficerŭ, suma 2 oficerĭ şi 8 ómenĭ. 3) Infiinţarea unei şcóle telegrafice cu 1 căpitanŭ cl. I, 2 sergenţĭ majorĭ şi 1 servitorŭ de oficerŭ, suma 1 oficerŭ şi 3 ómenĭ.

Intêmplărĭ diferite.

Mortŭ de frica esecutorului. Unŭ esecutorŭ însoţitŭ de doi preţuitorĭ şi de adjunctulŭ unui advocatŭ se presentă la casa unui bietŭ omŭ bĕtrânŭ cu scopulŭ, ca sĕ esecute pe ginerele acestuia. Ginerele cerŭ amânare. „Décă mĕ lăsaţĭ sĕ rĕsuflu — dise elŭ — voiu plăti uşorŭ în rate.“ Adjunctulŭ advocatului respinse rugarea cu cuvinte violente şi ameninţătóre, strigândŭ: „Te voiu esecuta acuma de te-ai ascunde chiar şi în pămêntŭ“. Nefericitulŭ debitorŭ strigă atuncĭ pĕtrunsŭ de mâhnire: „Décă aşa stă tréba, mĕ voiu împuşca şi atuncĭ s'a isprăvitŭ cu datoria.“ Cei din casă îşĭ aruncară atuncĭ privirea asupra scaunului pe care şedea bĕtrânulŭ socru ascultândŭ înspăimântatŭ la cele ce se vorbescŭ; de odată însĕ nefericitulŭ bĕtrânŭ se rĕstórnă de pe scaunŭ şi cădŭ murindŭ imediatŭ de spaimă. Esecutorulŭ îşĭ închise ochii, adjunctulŭ de advocatŭ îşĭ luà pălăria şi fugì pe uşă afară, preţuitorii o luară şi ei la sănĕtósa, ér ginerile alergà după medicŭ. Mediculŭ însĕ nu putù ajuta nimicŭ, căcĭ bĕtrânulŭ era mortŭ. Unde şi cu cine s'a întêmplatŭ acésta — nu scimŭ, căcĭ lui „Kolozsvar“, după care luămŭ acéstă tristă întêmplare, îi este ruşine sĕ spună şi numele locului şi ale persónelorŭ. Ajunge a sci, că scena s'a petrecutŭ în Ungaria.

Cădere periculósă. Mare nenorocire s'a întêmplatŭ la 11 Decemvre în Orfeul din Buda, la hotelŭ „Szechenyi“. Artista Clairette făcea gimnastică pe unŭ trapezŭ, ţinêndŭ unŭ copilŭ de cincĭ anĭ în dinţĭ. Deodată cădŭ cu copilŭ cu totŭ dintr'o înălţime mare. Publiculŭ îşĭ părăsì îngrozitŭ locurile şi din culise alergară colegii nenorocitei ca sĕ-i dea ajutorŭ ei şi sêrmanului copilŭ. Funcţionarulŭ poliţienescŭ, care era de faţă, constată îndată, că trapezulŭ era rĕu întăritŭ. E probabilŭ că copilulŭ îşĭ va perde vederea, ér artista a suferitŭ o periculósă sguduire de creerĭ.

Literatură.

A régi magyar nemes (Vechiulŭ nobilŭ maghiarŭ). Sub titlulŭ acesta a apărutŭ în tipografia societăţii „Franklin“ din Budapesta o scriere a d-lui *Ludovicŭ Mocsary* constătătóre din 347 pag. Preţulŭ unui esemplarŭ 2 fl. 40 cr. Opulŭ este împărţitŭ în 12 capitole, combătênd cu deamĕruntulŭ vederile lui Grünwald Bela espuse în opulŭ sĕu „A régi Magyarország“ (Ungaria vechiă). Mai interesantŭ este pentru noi capitolulŭ alŭ XI-lea, „Vederile lui Grünwald Bela cu privire la cestiunea de naţionalitate“. In acestŭ capitulŭ, asupra căruia vomŭ reveni la data ocasiune, d-lŭ L. Mocsary combate politica de maghiarisare, pe care o privesce de adevĕrată utopiă şi nefericire pentru patriă. D-lŭ Mocsary crede cu dreptŭ cuvêntŭ, că nicĭ Românulŭ, nicĭ Sêrbulŭ, nicĭ Slovaculŭ nu se va maghiarisa în vecĭ, căcĭ — dice autorulŭ — aceste popóre se consideră ca părţĭ integrante a acelorŭ confraţĭ ai lorŭ de cassă şi de limbă, carĭ dincolo de graniţe suntŭ constituiţĭ în state independente. Politica de maghiarisare singurŭ numai asupra Germanilorŭ din Ungaria (nu însĕ şi asupra Sasilorŭ din Ardealŭ) speră sĕ aibă unŭ resultatŭ mai favorabilŭ, dér acésta, dice autorulŭ, întru nimicŭ nu delătură sabia lui Damocle de asupra capetelorŭ Maghiarilorŭ carĭ sunt espuşĭ a ajunge într'una din cele mai periculóse încurcăturĭ. Viitorul Ungariei numai atuncĭ crede d-lŭ Mocsary, că va fi asiguratŭ, când naţionalităţilorŭ li-se va da posibilitatea de a trăi astfelŭ în Ungaria, încâtŭ sĕ se convingă, că o împărţire a Ungariei n'ar puté sĕ le aducă nicĭ unŭ bine, pentru că nicăirĭ nu potŭ spera la o vieţă mai liberă şi mai plăcută ca aicĭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 17 Decemvre. Directorulŭ cancelariei presidiale din ministeriulŭ de comerţŭ a mărturisitŭ după unŭ interogatoriu de trei dile, că cei 42,000 fl. nu i-a perdutŭ, ci i-a defraudatŭ, folosindŭ banii pentru scopurile sale proprii.

Belgradŭ, 17 Decemvre. Resultatulŭ alegerilorŭ pentru Scupcină cunoscute până acum este: 160 radicalĭ şi 40 liberalĭ.

Tenorulŭ Gavrilescu în Italia.

In privinţa representaţiunilorŭ pe care le dă artistulŭ românŭ Gavrilescu, „Românulŭ“ găsesce mai multe amĕnunte în diarele din Florenţa.

„*La Verità*“ publică portretulŭ tênĕrului românŭ şi îi predice unŭ strălucitŭ viitorŭ.

„*La Staffile*“, vorbindŭ despre representaţiunea operei „*Gioconda*“ la teatrulŭ *Pagliano* din Florenţa, scrie următórele rêndurĭ: „Mărturisimŭ, că tenorulŭ Gavrilescu a plăcutŭ multŭ. Elŭ este unŭ artistŭ care nu recurge la mijlóce ce atragŭ aplausele mulţimei, strigândŭ din tóte puterile sale. Elŭ este sigurŭ de sine, cântă cu graţiă, cu o bună metodă, cu unŭ accentŭ justŭ şi pasionatŭ. Vocea sa are unŭ timbru plăcutŭ şi găsesce fără ostenélă drumulŭ inimei. Este fórte graţiosŭ şi jócă în modŭ fórte naturalŭ. Este tênĕrŭ şi demnŭ de frumósa carieră pe care o percurge. In fiăcare séră se redică romanţa pe care o cântă, nu ne sfiimŭ a spune, ca unŭ mare artistŭ.“

„*L'Arte*“, după ce vorbesce de succesulŭ obţinutŭ în „*Gioconda*“ de d-na Teresina Singer, adauge: „Dreptatea cere ca pe lângă Singer, sĕ vorbimŭ şi de tênĕrulŭ Gavrilescu, căruia îi revinŭ în mare parte onorurile succesului. Vocea sa este fórte puternică şi o modeléză cu mare artă. In romanţa „Cielo e Mar“ publiculŭ i-a făcutŭ o ovaţiune de care póte fi mândru. Lui Gavrilescu, nou venitŭ în Florenţa, publiculŭ dela teatrulŭ Pagliano i-a datŭ în modŭ subitŭ cele mai călduróse aplause, proclamându-lŭ fără şovăire ca pe unulŭ dintre cei dintêiu tenorĭ din diua de adĭ.“

Cununiă.

D-lŭ *Teodorŭ Gănescu* şi D-şóra *Zoe C. Conţescu* şĭ-au serbatŭ erĭ, Duminecă, în 4 Decemvre cununia în Biserica albă din Bucurescĭ.

Felicitările nóstre tinerei părechĭ!

DIVERSE.

Arestarea unui irredentistŭ. In Triest a fostŭ arestatŭ unŭ irredentistŭ, anume Alberto Nani, care era înarmatŭ cu unŭ revolverŭ şi cu o bombă. Acésta s'a întêmplatŭ la 1 Decemvrie în împrejurimea castelului Miramar, tocmai în momentulŭ când Monarchulŭ intra în castelŭ. In privinţa acestei arestărĭ se păstréză celŭ mai mare secretŭ.

Vinŭ în locŭ de apă. In Kreuznach s'a aprinsŭ casa unui negustorŭ de vinurĭ şi fiindcă acesta nu avea pivniţă, îşĭ ţinea buţile cu vinŭ într'o cămară. S'a aprinsŭ şi cămara, buţile au pocnitŭ şi vinulŭ din ele, — erau 52 de buţĭ, — a cursŭ într'o gropă de lângă casă. Pompierii, neavêndŭ apă în apropiere, au pusŭ pompele în vinŭ şi au începutŭ sĕ împrósce. Dér mirosulŭ vinului în focŭ a fostŭ atâtŭ de putemicŭ, încâtŭ pompierii au părăsitŭ pompele şi au fugitŭ lăsândŭ casa sĕ ardă.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 15 Decemvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.15	Vênd.	9.17
Argintŭ românescŭ .	„	9.—	„	9.10
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.61	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.92
Imperialĭ	„	9.90	„	9.92
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Decemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.80
Renta de hârtiă 5%	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	117.30
Bonurĭ rurale ungare	103.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.30
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	—.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124 75
Renta de hârtiă austriacă	82.—
Renta de argintŭ austriacă	82 60
Renta de aurŭ austriacă	109.80
Losurĭ din 1860	139.50
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	875.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	303 25
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	306.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	9.62½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.72
Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţi numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucureci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ in *Sĕcuimc* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriş	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiuşŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blaşiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copşa mică	4.09			2.19
Mediaşŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighişóra	5.45			3.59
Haşfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Braşovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timişŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucuresci	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucuresci			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timişŭ			1.45	
Braşovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apaţa	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Haşfalĕu	8.36		10.24	
Sighişóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediaşŭ	10.37		11.47	
Copşa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blaşiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiuşŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirişŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Cluşiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădăşelŭ	6.58			8.36
Gihrbău	7.14			9.02
Aghireşŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teluş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bĕrzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasada		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotŭ		11.39	12.—
Vinţulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teluşŭ	9.54	1.16	1.26

Teluş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teluşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborşinŭ	5.30	8.46	
Bĕrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşeni

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşeni	12.30	7.12

Petroşeni-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişóra	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóra	9.16

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.29	4.35
Şeica mare		3.02	5.05
Lómneşŭ		3.46	5.46
Ocna		4.18	6.17
Sibiiu		4.42	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu		8.50	10.—
Ocna		9.17	10.24
Lómneşŭ		9.45	10.50
Şeica mare		10.20	11.20
Copşa-mică		10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oşorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.40
Ţagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistriţa	

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	
Ţagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕşŭ-Ludoşŭ	1.11

Notă: Numerii încuadraţi cu linii gróse insemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ